

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat

datum 24 oktober 2023

Betreffende wetsvoorstel:

36410 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2024

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 24 oktober 2023 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, JA21, PVV en BBB.

Tegen: BIJ1, PvdD, Groep Van Haga en FVD.

Afwezig: Lid Ephraïm.

Aangenomen amendementen

Begrotingsstaat Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

15 (Romke de Jong en Aartsen) over een dekking uit subsidies inzake klimaatdoelen voor het terugdraaien van bezuinigingen op de ouderenzorg

De BMKB-groen blijkt onvoldoende toereikend voor kleine ondernemingen met een kleine verduurzamingsfinancieringsvraag. De Kamer heeft hiertoe meerdere malen, conform Kamerstuk 36 200-XIII, nr. 64, en Kamerstuk 36 200, nr. 157, en Kamerstuk 32 637, nr. 574, verzocht om duurzaamheidsleningen ook voor kleine ondernemers tegen een lagere rente beschikbaar te maken en deze onder te brengen bij microfinanciers zodat deze toegankelijker zijn. Het is van groot belang dat ook kleine ondernemingen duurzame investeringen kunnen doen met een terugverdientijd van zeven jaar of langer, zodat zij hun bedrijf toekomstbestendig maken. Middelen om deze duurzaamheidsleningen voor kleine bedrijven te realiseren lijken nu pas per 1 januari 2025 te worden vrijgemaakt. De indieners zijn van mening dat kleine ondernemingen ook op de kortst mogelijke termijn gebruik moeten kunnen maken van duurzaamheidsleningen tegen een lagere rente. Voor dit doel zijn vanaf 2025 middelen gereserveerd in het Klimaatfonds op de aanvullende post (150 mln). Deze kunnen nog niet in 2024 worden gebruikt. Voor 2024 wordt dekking gevonden in de vrijval van de garantie voor Porthos. Dit wordt in 2025 gecorrigeerd met het reeds gereserveerde bedrag in het Klimaatfonds. Deze leden verzoeken de Minister om op het eerst mogelijke moment in 2024 duurzaamheidsleningen tegen een lagere rente

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 24 oktober 2023

blad 2

voor kleine ondernemers beschikbaar te maken. Daarbij stellen zij voor om deze onder te brengen bij een microfinancieringsmaatschappij, zoals bijvoorbeeld Qredits, om zo de toegankelijkheid te vergroten.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, JA21, Groep Van Haga en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts-groei

Begrotingsstaat Artikel 3 Toekomstfonds

19 (Van Strien c.s.) over middelen voor ROM's

Met dit amendement willen de indieners 4 miljoen vrijmaken in 2024 om de positie van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) te versterken. ROM's zorgen al decennialang voor (regionale) economische groei. Doordat zij verankerd zijn in de haarvaten van iedere regio leveren de ROM's op een laagdrempelige manier toegang voor innovatieve ondernemers tot kapitaal, kennis en buitenlandse markten. Er zijn op dit moment 9 verschillende ROM's actief. Deze ROM's ontvangen een jaarlijkse bijdrage vanuit hun provincies en vanuit EZK. Het grootste gedeelte (80%) komt vanuit de provincies. De bijdragen uit de provincies mag niet besteed worden aan bovenregionale samenwerking. Een pilot heeft echter aangetoond dat bovenregionale samenwerking van de ROM's meerwaarde en potentie heeft. Deze samenwerking helpt bij het versterken van regio-overstijgende innovatieketens, netwerkstructuren en het delen van kennis en ervaringen. Door de bijdrage aan de ROM's vanuit EZK met incidenteel € 4 miljoen te verhogen, kunnen de ROM's op basis van het meerjarenplan dat in Q4 wordt opgeleverd invulling geven aan de ambities om de bovenregionale samenwerking op landelijke thema's zoals Smart Industry digitalisering MKB, batterijtechnologie en voedselverspilling te intensiveren. Zo kan hiermee bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in datagedreven operaties. De schat aan data die alle ROMs gezamenlijk hebben over het innovatieve MKB kan op deze wijze in gezamenlijkheid met o.a. Techleap en InvestNL ontsloten worden ter verbetering van de positie en groeikansen van het innovatieve MKB. Als bijkomend voordeel van deze incidentele bovenregionale bijdrage, kan ook meer duidelijkheid worden verschaft over de toegevoegde waarde van de samenwerking van de verschillende overheden bij de uitvoering en aansturing van de ROMs. De dekking voor dit amendement komt uit de overgebleven middelen van Q4C uit 2023. Deze middelen zijn via de 100% eindejaarsmarge in 2024 weer beschikbaar op artikel 3. Met dit amendement willen de indieners deze middelen overhevelen naar artikel 2.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, JA21, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

datum 24 oktober 2023

blad 3

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

17 (Eerdmans en Stoffer) over middelen voor de ontwikkeling van SMR's

Met de huidige inzet van het kabinet op het gebied van kernenergie zal het aandeel kernenergie in 2035 tussen de 9% en 13% van het elektriciteitsaanbod zijn. Met dit percentage zal het aandeel kernenergie als onderdeel van de totale elektriciteitsproductie in Nederland nog altijd aanzienlijk kleiner zijn dan in een groot aantal andere EU-lidstaten. De World Nuclear Association (WNA) stelt dat de hoeveelheid kerncentrales de komende twintig jaar kan gaan verdubbelen. Meer dan de helft van de provincies heeft in de onlangs vastgestelde provincieakkoorden een handreiking gedaan naar kernenergie. In de Voorjaarsbesluitvorming Klimaat is voor de jaren 2023 tot en met 2030 een bedrag van € 65 miljoen euro opgenomen voor de ontwikkeling van SMR's. Voor het jaar 2023 was een bedrag van € 400.000 gereserveerd en voor het jaar 2024 een bedrag van € 2,7 miljoen. Indieners willen de resterende € 61,9 miljoen al reserveren op de begroting van 2024, en het uitgavenbedrag voor 2024 verhogen naar € 10 miljoen, zodat vanaf 2024 samen met de provincies voortvarend aan de slag kan worden gegaan met de ontwikkeling van SMR's. Indieners roepen de regering op om voor de jaren 2025 tot en met 2030 de uitgaven voor SMR-ontwikkeling overeenkomstig te regelen.

Dekking wordt gevonden in de voor het Klimaatfonds gereserveerde middelen op de Aanvullende Post.

Aangenomen. Voor: Lid Omtzigt, VVD, SGP, CDA, JA21, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

12 → 18 (Boswijk c.s.) over verlenging van extra budget voor de ISDE regeling

In 2019 is met het amendement Agnes Mulder c.s. (Kamerstuk 35 300- XIII-16) € 100 miljoen beschikbaar gemaakt binnen de ISDE als investeringssubsidie voor investeringen in duurzame energie door in het bijzonder het MKB. Met deze middelen werd een extra stimulans gegeven aan de opwekking van hernieuwbare elektriciteit door het MKB met projecten op het gebied van kleinschalig zon-pv op daken en kleine houten windmolens. Deze regeling houdt echter eind 2023 op, terwijl er dan naar verwachting nog zo'n € 40 miljoen beschikbaar zal zijn. Voor kleinschalig zon-pv op daken is een extra stimulans inmiddels niet meer nodig, maar voor kleine windmolens geldt nog steeds dat investeringen daarin zonder subsidie waarschijnlijk niet tot stand zullen komen. Dit amendement zorgt er daarom voor dat € 20 miljoen euro uit het resterende budget beschikbaar blijft voor de ISDE regeling in de jaren 2024–2027. Met deze middelen wordt de opwekking van hernieuwbare elektriciteit door het MKB gestimuleerd door middel van subsidie voor kleine houten windmolens binnen het MKB.

De dekking wordt gevonden in het vrijgevalen bedrag van de garantie op Porthos. De Minister wordt verzocht om bij de 1e suppletoire begroting de ontvangsten en uitgaven evenredig te verdelen over de jaren waarin de regeling open wordt gesteld.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, JA21 en BBB.

datum 24 oktober 2023

blad 4

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

8 → 9 → **20** (Erkens c.s.) over middelen voor het tegengaan van netcongestie

Op dit moment is er sprake van netcongestie op veel plekken in Nederland. Dit zorgt voor steeds hogere maatschappelijke kosten en negatieve effecten. De structurele oplossing van de uitbouw van meer netinfrastructuur zal jaren duren. Indieners constateren echter dat er op de korte termijn onvoldoende gebeurt om meer ruimte vrij te spelen op het stroomnet en dat meer onorthodoxe maatregelen nodig zijn. Hiermee zorgen we dat er meer woningen gebouwd kunnen worden, de economie in verschillende provincies weer meer ruimte krijgt, en dat de energietransitie niet stagneert. Met dit amendement willen indieners € 55 miljoen vrijmaken om in 2024 te beginnen met het snel vrijspelen van ruimte op het stroomnet. Dit geld kan ingezet worden op de volgende drie sporen:

- Het ondersteunen van het verlichten van netcongestie op bedrijventerreinen door onder andere de uitrol van smart energy hubs te ondersteunen alsook handelingsperspectief te creëren voor ondernemers. Dit kan zowel op individuele oplossingen gericht zijn alsook collectieve energiehubs. Er zal ook hulp geboden worden aan bedrijventerreinen om inzicht te krijgen in hoe vraag en aanbod beter bij elkaar gebracht kan worden.
- Het opzetten van een competitie voor innovatieve oplossingen voor netcongestie in de samenleving waarbij de beste innovaties middelen/ mankracht beschikbaar krijgen gesteld om op te schalen.
- Het inrichten van een subsidie om de onrendabele top voor flexcapaciteit te kunnen subsidiëren. Deze regeling moet beschikbaar komen in gebieden waar de nood het hoogst is doordat netverzwaring nog jaren gaat duren. Hierbij kunnen ondernemers die meerjarig flexibiliteit leveren deelnemen aan de tender.

Het gaat nu om een eenmalig budget en het volgende kabinet zal moeten besluiten of de overheid dit structureel gaat uitvoeren. De dekking komt volledig uit het vrijgevalen bedrag van de garantie op Porthos.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, JA21, Groep Van Haga en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

16 → **26** (Erkens c.s.) over aanvullende middelen voor schadeafhandeling Limburgse mijnbouw

Met dit amendement stellen indiener voor het budget voor 2024 voor de schadeafhandeling Mijnbouw Limburg te verhogen van € 4 miljoen naar € 9 miljoen. Ondanks bijna vijftig jaar na sluiting van de mijnen in Limburg zijn er nog steeds gevallen van mijnbouwschade zichtbaar in de regio en de verwachting is dat het aantal meldingen de komende jaren zal toenemen. Indieners willen met dit amendement ervoor zorgen dat er samen met de regio voortvarend aan de slag kan worden gegaan met de afhandeling van de schade die is ontstaan door mijnbouw in Limburg.

Tevens willen indieners met dit amendement bewerkstelligen dat er een Instituut Mens, Milieu en Mijnbouw Limburg opgericht wordt dat mede is gefinancierd door het Rijk, zodat inwoners gemakkelijk geholpen kunnen worden. Dit regionaal instituut combineert kennis en expertise van gemeenten zodat inwoners en ondernemers bij één loket terecht kunnen. Indieners hechten er tevens waarde aan dat bij het herstel van schade inwoners en ondernemers direct advies kunnen krijgen over mogelijke andere renovatiemaatregelen die

datum 24 oktober 2023

blad 5

de komende jaren handig kunnen zijn. Hiermee worden burgers en ondernemers ontzorgd. Indiener roept de regering op dit instituut op te richten samen met de regio.

De dekking voor dit amendement komt uit een mix van de premieontvangsten vrijval Porthos en niet-juridisch verplichte budgetten zoals project Klimaat- en energieakkoord en de OER.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, JA21, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

10 → 21 → **27** (Kröger en Boucke) over middelen voor een kwaliteitsbudget

Met dit amendement wordt € 25.000.000 gereserveerd voor een kwaliteitsbudget voor het herstellen en versterken van de ecologie en landschapskwaliteit bij en rondom projecten voor hernieuwbare energie op land.

Windparken en zonneparken op land helpen bij een schone energievoorziening en bij het beperken van klimaatverandering. In sommige gevallen is de kwaliteit van de natuur zo fragiel, dat er geen wind- of zonnepark kan worden aangelegd in de omgeving. Waar dat nog wel kan, kunnen projecten zorgen voor negatieve effecten op de natuur. Zo sterven er jaarlijks duizenden vogels als gevolg van een botsing met de mast of wieken van een windturbine. Hoewel verkeer, katten en de landbouw een grotere bedreiging zijn voor vogels, is indiener van mening dat elke dode vogel er één te veel is en voorkomen moet worden. Zonneparken kunnen de biodiversiteit ook veranderen, vooral doordat de beperktere lichtinval op de bodem zorgt voor een andere vochthuishouding. Met de juiste maatregelen kunnen zonneparken juist de biodiversiteit in een gebied verbeteren.

Ontwikkelaars van energieprojecten die willen inzetten op het verbeteren van de ecologie en landschapskwaliteit kunnen dat vaak niet vanwege een gebrek aan financiële ruimte. De middelen die middels dit amendement ter beschikking komen, kunnen bijvoorbeeld worden ingezet om windparkeigenaren te compenseren wanneer zij de turbines uitzetten om vogelslachtoffers te voorkomen. Ook kunnen de middelen ingezet worden om natuur/landschap in de omgeving van een project te versterken, bijvoorbeeld door meer en meer diverse flora te planten rondom het project. Een financieel instrumentarium dat ruimtelijke kwaliteit in energieprojecten faciliteert vergroot bovendien de kans op draagvlak voor nieuwe zonne- en windparken op land en bevordert een zorgvuldige ontwikkeling hiervan in de complexere regionale zoekgebieden die nu nog resteren.

In 2021 werd reeds de motie Boucke c.s. over een kwaliteitsbudget aangenomen (Kamerstuk 32 813, nr. 726). Op 15 juni jl. is de motie Kröger/Boucke aangenomen die de regering verzoekt om in de EZK-begroting 2024 een post op te nemen voor een kwaliteitsbudget voor projecten voor hernieuwbare energie, (Kamerstuk 36 350 XIII, nr. 5). Het budget is in de huidige begroting echter niet geregeld. Dit amendement regelt daarom dat € 25 miljoen wordt vrijgemaakt voor een kwaliteitsbudget. Dit budget wordt in 2024 juridisch verplicht en vervolgens door het departement in een kasritme gezet. Dekking wordt gevonden in de begrotingsreserve duurzame energie waar middelen beschikbaar komen door de vrijval van de Porthos-garantie.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD en het CDA.

datum 24 oktober 2023

blad 6

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

13 → **28** (Boucke c.s.) over dekking voor middelen voor zonnepanelen op scholen

Het verduurzamen van onze energievoorziening is essentieel voor behalen van de klimaatdoelen voor 2030 en klimaatneutraliteit in 2050. Door zon opgewekte elektriciteit kan daarbij helpen. Nederland is hier al Europees koploper in, maar de indieners zijn van mening dat er nog extra stappen gezet moeten worden, bijvoorbeeld op schooldaken. Meer dan 4.500 scholen in Nederland beschikken nog niet over zonnepanelen maar hebben daken die hier wel geschikt voor zijn. Als de elektriciteitsvraag van deze scholen wordt verduurzaamd kan dat een extra CO₂-reductie van ruim 245.500 ton per jaar realiseren. Via de Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kunnen scholen subsidie ontvangen om te verduurzamen, bijvoorbeeld door zonnepanelen aan te schaffen. Deze subsidieregeling staat ook open voor andere organisaties in het bezit van maatschappelijk vastgoed en wordt bij elke openstellingsronde ruim overtekent. Met extra middelen kunnen dus meer scholen stappen zetten met verduurzaming.

Daarom wordt met dit amendement 40 miljoen euro in mindering gebracht op artikel 4 (een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering) van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De dekking komt uit de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie. Met de najaarsnota van 2023 worden middelen van de post Garantie CCS Porthos van de begroting van 2023 teruggeboekt naar de SDE Begrotingsreserve. Met de uitspraak van de Raad van State dat het project Porthos door kan vinden is de garantstelling immers niet meer nodig. Met dit amendement worden de in 2023 teruggeboekte middelen in de begrotingsreserve weer uit de reserve onttrokken. De middelen worden met een amendement op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in meerdering gebracht op artikel 4 (Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit) van deze begroting. De middelen worden ingezet ten behoeve van de subsidieregeling DUMAVA waarbinnen deze middelen uitsluitend beschikbaar zijn voor onderwijsinstellingen zodat scholen betere toegang hebben tot financiering voor onder andere zonnepanelen.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP en het CDA.

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

11 → **57** (Kröger en Grinwis) over middelen voor de SCE ten behoeve van burgerinitiatieven

Met dit amendement wordt voor een periode van vier jaar € 20 mln. cumulatief gereserveerd voor het stimuleren van energiecoöperaties en andere burgerinitiatieven in de energietransitie. Betrokkenheid van burgers is cruciaal voor een rechtvaardige energietransitie. Op dit moment ervaren initiatiefnemers van lokale energieprojecten echter nog altijd barrières zoals tijd, taal en vaardigheden. Met deze middelen kunnen burgerinitiatieven zoals het lokaal opwekken, transporteren en opslaan van duurzame energie beter worden ondersteund.

De energietransitie is niet alleen een technische transitie, maar ook een maatschappelijk transitie die een verandering van ons als samenleving vraagt. Burgers die zelf een rol willen spelen bij het ontwikkelen van beleid, publieke besluitvorming en het realiseren van energietransitieprojecten moeten dan ook op alle mogelijke manieren worden aangemoedigd. Energiecoöperaties, bijvoorbeeld, maken de energiesector solidair,

datum 24 oktober 2023

blad 7

democratisch, rechtvaardig en toekomstbestendig. Het is dus van cruciaal belang om energiecoöperaties en andere vormen van burgerparticipatie bij de energietransitie zo veel mogelijk te stimuleren. In de Kabinetsvisie op burgerbetrokkenheid bij de energietransitie (Kamerstuk 31 239, nr. 1231) geeft het kabinet aan dat burgerinitiatieven helpen om de doelen die we hebben met de energietransitie sneller en beter te realiseren, maar dat het belangrijk is om deze initiatieven te helpen versterken en te helpen professionaliseren. Het kabinet verbindt hier echter geen middelen aan. Met dit amendement worden de middelen voor burgerinitiatieven met € 20 mln. opgehoogd, waarmee een bredere pool aan burgerinitiatieven voor de energietransitie kan worden bediend. De € 20 mln. is voor 4 jaar, met een kasritme van € 5 mln. per jaar. Dit budget wordt in 2024 juridisch verplicht en vervolgens door het departement in een kasritme gezet. Dekking wordt gevonden in de begrotingsreserve duurzame energie waar middelen beschikbaar komen door de vrijval van de Porthos-garantie.

De voorzitter:

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

Begrotingsstaat Artikel 41 Nog onverdeeld

25 (Beckerman en Nijboer) over verlenging van de waardevermeerderingsregeling

Gedupeerde in Groningen en Noord-Drenthe hebben nu tot 1 februari 2024 om een aanvraag te doen op de waardevermeerderingsregeling. Met Nij Begun zijn er vele nieuwe groepen in aanmerking gekomen voor deze regeling, maar deze groepen hebben nu te weinig tijd om een aanvraag te doen. Met dit amendement wordt de regeling verlengt tot 1 februari 2025. Hiermee wordt ook ruimte gegeven om de groep verder uit te breiden voor ondernemers, kerken en andere maatschappelijke instellingen. Hiervoor wordt de resterende € 104 miljoen, van de bij de voorjaarsnota 2022 gereserveerde middelen hiervoor, ingezet.

Aangenomen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, JA21, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Begrotingsstaat Artikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

81 (Drost) over middelen voor het aardgasvrij-gereed maken van woningen in het bevingengebied

Dit amendement strekt ertoe middelen beschikbaar te stellen om het advies op te kunnen volgen om alle bewoners van het aardbevingengebied de mogelijkheid te bieden hun huis aardgasvrij-gereed te maken, conform het rapport 'Veilig, schadevrij en verduurzaam' van de Commissie Verschillen.

De Commissie Verschillen stelt voor dat alle bewoners in het aardbevingengebied hun huis op gelijkwaardige wijze als andere bewoners in hun dorp, wijk of buurt moeten kunnen verduurzamen. Dat betekent volgens de commissie dat de overheid voor alle huizen binnen het aardbevingengebied de mogelijkheid biedt deze aardgasvrij-gereed te maken. Uiteraard alleen als de bewoner dit ook zelf wil.

De commissie adviseert dit omdat er in de mogelijkheden die bewoners in het aardbevingengebied hebben gehad om hun woning te verduurzamen veel verschillen zijn

datum 24 oktober 2023

blad 8

ontstaan als gevolg van de schadeafhandeling en de versterking. Dat manifesteert zich in de maandelijkse energierekening. Om een gelijkwaardige uitkomst te bereiken, onderscheidt de commissie één niveau voor heel het aardbevingsgebied: aardgasvrij-gereed. De commissie ziet verduurzaming als belangrijkste instrument om de sociale cohesie en leefbaarheid in buurten, wijken en dorpen te herstellen en verschillen in die sociale context te verzachten. Verduurzaming als instrument is ook nodig om het aardbevingsgebied daadwerkelijk beter achter te laten en de belofte uit 'Nij Begun' om het aardbevingsgebied met voorrang te verduurzamen ten opzichte van de rest van Nederland waar te maken. Zo veel als mogelijk dient voor bewoners in hetzelfde sociaal en ruimtelijk samenhangende gebied de verduurzaming gelijktijdig te worden gerealiseerd.

Voor een deel van de bewoners in het aardbevingsgebied zijn in de afgelopen jaren al verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd. Wat er moet gebeuren voor een aardgasvrij-gereed huis, verschilt van deur tot deur. De commissie stelt voor die verschillen weg te nemen voor alle huizen in het aardbevingsgebied, met extra prioriteit in het versterkingsgebied. Daarin moet het meest prioriteit en aandacht gegeven worden aan de zwaarst getroffen en meest kwetsbare situatie.

De Commissie Verschillen geeft aan dat de extra kosten, verdeeld over de jaren nu niet exact te bepalen zijn, omdat die afhangen van de middelen die nu al gereserveerd zijn, de fasering in de uitvoering en de mate waarin door bewoners gebruik gemaakt zal worden van de verduurzamingsmaatregelen. Een ruwe raming komt uit op een extra bedrag van 1,5 miljard over de gehele periode en voor het gehele aardbevingsgebied. Met dit amendement wordt 1 miljard beschikbaar gesteld. Dekking voor deze middelen wordt gevonden in de vrij besteedbare middelen op artikel 1 van het Nationaal Groeifonds in amendement

Ingetrokken.

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

6 (Van der Plas en Pouw-Verweij) over een dekking uit subsidies inzake klimaatdoelen voor het terugdraaien van bezuinigingen op de ouderenzorg

Het demissionaire kabinet stelt voor 2024 een bezuiniging op de ouderenzorg voor. Per saldo resteert van de voorgenomen bezuiniging volgens de brief van 27 september 2023 van Minister Helder voor Langdurige Zorg en Sport inzake een reactie op het verzoek om een brief aan de Tweede Kamer over hoe de ouderenzorg voor welk bedrag wordt gekort nog altijd een ombuiging van € 143 miljoen. Dit met inachtneming van € 40 miljoen die de Minister beschikbaar heeft gesteld om de maatregel «scheiden van wonen en zorg te verzachten. Indiener wil dat deze bezuiniging volledig van tafel gaat. Zo is er financiële ruimte om volgend jaar samen met de zorgorganisaties te kijken hoe de verschillende opgaven gestalte kunnen krijgen, terwijl verantwoorde zorg kan worden verleend aan ouderen. Daartoe wordt een amendement ingediend bij de behandeling van de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI). Dekking wordt gevonden in het deel van de subsidie waarvoor geen langjarige verplichtingen zijn aangegaan in het juridisch niet verplichte deel van de subsidies inzake klimaatdoelen op artikel 4 van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII), bij voorkeur evenredig verdeeld over de regelingen van de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE, SDE+ en SDE++).

Verworpen. Voor: SP, DENK, JA21, Groep Van Haga, PVV, FVD en BBB.

datum 24 oktober 2023

blad 9

Begrotingsstaat Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

83 (Eppink) over dekking voor het schrappen van een wijziging van de BOR

In het wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024 wordt de vrijstelling goingconcernwaarde van de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting (BOR) met ingang van 1 januari 2025 aangepast.

Indiener is van mening dat voorgenomen lastenverzwaring het vestigingsklimaat en bestaansrecht van familiebedrijven ondermijnt. Indiener wil dat deze voorgestelde lastenverzwaring van tafel gaat. Daartoe wordt een amendement ingediend op het Belastingplan. De dekkingsopgave bedraagt 39 miljoen in 2024 en 47 miljoen structureel.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
<i>Aanpassing BOR</i>	-39	-14	-15	-17	-18	-20	-47

Tabel: Budgettaire gevolgen (miljoen euro, + is saldoverbeterend/lastenverzwarend)

Dekking wordt, ook na 2024, volledig gevonden in het deel van de subsidie waarvoor geen langjarige verplichtingen zijn aangegaan in het juridisch niet verplichte deel van de subsidies inzake klimaatdoelen op artikel 4 van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII), specifiek in de regeling Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++).

Verworpen. Voor: de SP, BIJ1, JA21, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

De fractie van de SP heeft tijdens de Regeling van Werkzaamheden op 25 oktober 2023 gemeld dat zij geacht wenst te worden tegen gestemd te hebben.

Begrotingsstaat Artikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

22 → **82** (Beckerman c.s.) over middelen voor een compensatiefonds

In Groningen is veel ongelijkheid ontstaan. Met Nij Begun komen er 50 maatregelen, waarmee het kabinet tot doel heeft op weg te gaan naar 'erkenning, herstel en perspectief'. Tegelijkertijd zien we dat bestaande verschillen en bestaand onrecht niet altijd worden rechtgezet. Zonder onrecht recht te zetten komt er geen rechtvaardigheid voor alle inwoners.

Indieners beogen dat de overheid onuitlegbare verschillen zoals geconstateerd door de Commissie Van Geel voorkomt.

Bewoners die eerder uitgesloten werden voor regelingen en maatregelen, waaronder bewoners met B- en C-schades, die op basis van de huidige voorstellen wel in aanmerking zouden komen zouden hier alsnog gebruik van moeten kunnen maken. Om dit te realiseren komt een extra fonds van € 1 miljard vanuit de algemene middelen.

Verworpen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, Groep Van Haga, de PVV, FVD en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

23 (Beckerman en Nijboer) over het naar voren halen van budget voor Duurzaam Herstel

Dit amendement regelt dat het budget voor Duurzaam Herstel (beleidsartikel 5) uit 2025 naar voren gehaald wordt naar 2024. 11 jaar na Huizinge is deze zomer eindelijk de pilot

datum 24 oktober 2023

blad 10

gestart voor het duurzaam herstel en funderingsschade. Een pilot is onvoldoende. Vele huishoudens wachten hier al lang op. De indieners willen daarom direct meer geld vrijmaken voor duurzaam herstel en de aanpak van funderingsschade.

Verworpen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, de SGP, Groep Van Haga, de PVV en BBB.

Begrotingsstaat Artikel 5 Een veilig Groningen met perspectief

24 (Beckerman en Nijboer) over het schrappen van de grens voor causaliteitsonderzoek

Dit amendement regelt dat de € 60.000 grens voor causaliteitsonderzoek in de schadeafhandeling voor Groningen geschrapt wordt. Kleine schades gaan nu sneller en beter afgehandeld worden. Dat is goed, maar ondertussen blijven juist de zwaarst gedupeerden vastzitten in een bureaucratisch moeras. Circa 99% van de gevallen worden gedekt onder de € 60.000 grens. Dit amendement zorgt dat de overige 1% niet vergeten wordt. Vanuit de algemene middelen wordt het budget voor (schade)vergoeding met € 50 miljoen verhoogt.

Verworpen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, de ChristenUnie, JA21, Groep Van Haga, de PVV en BBB.